

آسیب شناسی

امربه معروف و نهی از منکر

پژوهشگر و مولف:

سیمین پور محمدی

کارشناس ارشد علوم قرآن و حدیث

سرشناسه	: پورمحمدی، سیمین، ۱۳۴۸ -
عنوان و نام پدیدآور	: آسیب‌شناسی امر به معروف و نهی از منکر / پژوهشگر و مولف سیمین پورمحمدی.
مشخصات نشر	: لنگرود: انتشارات فقیهی، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۲۴۴ ص.
شابک	: ۱۰۰۰۰۰ ریال 6-7395-06-978-600
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: امر به معروف و نهی از منکر
موضوع	: امر به معروف و نهی از منکر -- جنبه‌های قرآنی
رده بندی کنگره	: BP۴/۲۲۶پ۸۶الف۸۱۳۹۳
رده بندی دیویی	: ۲۹۷/۳۷۷۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۶۰۰۹۹۹

عنوان: آسیب‌شناسی امر به معروف و نهی از منکر
 پژوهشگر و مولف: سیمین پورمحمدی (کارشناس ارشد علوم قرآن و حدیث)
 ناشر: انتشارات فقیهی

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

نوبت و سال چاپ: اول ۱۳۹۳

شابک (ISBN): 978-600-7395-06-6

قیمت: ۱۰۰۰۰۰ ریال

گیلان - لنگرود- خیابان دکتر شریعتی - جنب کتابخانه عمومی- دفتر مرکزی انتشارات فقیهی
 البرز- کرج- چهار راه مصباح - انتشارات فقیهی: ۰۲۶۳۲۷۲۰۷۱۶ / ۰۹۱۲۴۶۰۸۵۳۰

فهرست مطالب

۱۳.....	پیش نوشته.....
۱۵.....	چکیده.....
۱۷.....	چکیده انگلیسی.....
۱۹.....	فصل اول: معناشناسی امر به معروف و نهی از منکر.....
۲۱.....	بررسی لغوی واژه‌ی «آسیب شناسی».....
۲۱.....	بررسی واژه‌ی «امر».....
۲۳.....	مشتقات.....
۲۵.....	نظایر.....
۲۷.....	بررسی واژه‌ی «نهی».....
۲۸.....	مشتقات.....
۳۰.....	نظایر.....
۳۲.....	بررسی واژه‌ی «معروف».....
۳۲.....	مشتقات عَرَفَ.....
۳۴.....	نظایر عَرَفَ.....
۳۶.....	بررسی واژه‌ی «منکر».....
۳۷.....	مشتقات نَكَرَ.....
۳۸.....	نظایر نَكَرَ.....
۳۸.....	تعریف اصطلاحات.....
۳۹.....	تعریف امر به معروف و نهی از منکر.....

فصل دوم: امر به معروف و نهی از منکر از دیدگاه قرآن و حدیث .. ۴۱

اهمیت امر به معروف و نهی از منکر در اسلام ۴۴

ضرورت امر به معروف و نهی از منکر ۴۸

راه‌های شناخت «معروف» و «منکر» ۵۱

مصادیق معروف و منکر در قرآن ۵۴

معروف‌ها ۵۵

منکرها ۵۶

شرایط امر به معروف و نهی از منکر ۵۷

شناخت معروف و منکر ۵۷

احتمال تأثیر ۵۸

استمرار گناه معصیت‌کار ۶۰

نبودن مفسده در امر و نهی ۶۱

مراتب امر به معروف و نهی از منکر ۶۳

شیوه‌های امر و نهی ۶۴

روش غیرمستقیم یا امر و نهی عملی ۶۴

روش مستقیم ۶۷

۱- امر و نهی گفتاری ۶۷

۲- امر و نهی قدرتی ۶۸

آثار امر به معروف و نهی از منکر ۶۹

آثار فردی ۶۹

نجات از قهر خداوند ۶۹

نجات از بلاها ۷۰

خشنودی خداوند ۷۰

بهشت برین ۷۱

۷۱	آثار اجتماعی
۷۲	اجرای احکام اسلامی
۷۴	احقاق حق و برقراری عدالت اجتماعی
۷۵	سازندگی و آبادی زمین
۷۵	ایجاد امنیت
۷۶	پاکیزگی کسب و کار
۷۷	قدرتمندی مومنان
۷۸	آثار ترک امر به معروف و نهی از منکر
۷۸	آثار فردی
۷۸	تضعیف ایمان
۷۹	شرکت در گناه
۸۱	لعن و نفرین
۸۲	آثار اجتماعی
۸۲	تبدیل منکر به معروف
۸۳	تسلط اشرار
۸۴	عذاب الهی در امت‌ها
۸۶	صفات آمر به معروف و ناهی از منکر
۸۶	۱- آگاهی داشتن به معروف و منکر
۸۶	۲- عامل به معروف و تارک منکر
۸۸	۳- حسن خلق و خوشرویی
۸۹	۴- اخلاص در نیت
۹۰	۵- صبر و شکیبایی

فصل سوم: آسیب شناسی امر به معروف و نهی از منکر.....	۹۳
عوامل آسیب زایی امر به معروف و نهی از منکر.....	۹۶
عوامل فردی.....	۹۸
۱- وراثت.....	۹۸
۲- نفس اماره.....	۱۰۱
۳- اراده‌ی انسان.....	۱۰۴
۴- نقش مصاحبت و همنشینی.....	۱۰۶
عوامل خانوادگی.....	۱۱۱
۱- محیط خانه و خانواده.....	۱۱۱
۲- خشونت و تحقیر در خانواده.....	۱۱۳
۳- عدم هماهنگی در رفتار و گفتار والدین.....	۱۱۵
۴- اجبار در امر به معروف و نهی از منکر.....	۱۱۷
۳-۴- عوامل آموزشی.....	۱۲۲
۱-۳-۴- محیط مدرسه.....	۱۲۲
۲-۳-۴- نقش غیر متعهدانه‌ی رسانه‌ها.....	۱۲۴
۴-۴- عوامل اجتماعی.....	۱۲۶
۱-۴-۴- فقر آگاهی دینی.....	۱۲۶
۲-۴-۴- مست ایمانی.....	۱۳۰
۳-۴-۴- روحیه‌ی سازش کاری.....	۱۳۲
۴-۴-۴- همسان سازی.....	۱۳۵
۵-۴-۴- همنوایی با اکثریت.....	۱۳۸
۶-۴-۴- فقر و غنای مفرط اقتصادی.....	۱۴۲
۷-۴-۴- اجبار در امر به معروف و نهی از منکر.....	۱۴۸
۸-۴-۴- تکلف در امر به معروف و نهی از منکر.....	۱۵۱

- ۴-۴-۹- عدم رعایت اصل تدرج و تمکن در امر به معروف و نهی از منکر ۱۵۵
- ۴-۴-۱۱- عدم هماهنگی در رفتار و گفتار متولیان امر به معروف و نهی از منکر ۱۶۲
- ۴-۴-۱۲- عدم هماهنگی میان ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی ۱۶۸
- ۴-۴-۱۳- عدم شناخت روش‌ها در اجرای امر به معروف و نهی از منکر ۱۷۲
- ۴-۴-۱۴- دستیابی به مطامع دنیوی ۱۷۹
- ۴-۴-۱۶- انحصارگرایی و انحصارطلبی ۱۸۷
- ۴-۴-۱۷- وجود هزینه‌های آمر و ناهی ۱۹۱

فصل چهارم: راهکارهای آسیب‌زدایی امر به معروف و نهی از منکر ۱۹۵

- ۵-۱- شناخت معروف‌ها و منکرها ۱۹۷
- ۵-۲- بیان ارزش و اهمیت معروف‌ها و منکرها ۱۹۹
- ۵-۳- بیان آثار و نتایج عمل به معروف و منکر ۲۰۱
- ۵-۴- شناخت موقعیت‌ها برای امر به معروف و نهی از منکر ۲۰۵
- ۵-۵- به‌کارگیری روش‌های صحیح امر به معروف و نهی از منکر ۲۰۷
- ۵-۵-۱- روش عملی ۲۰۷
- ۵-۵-۲- روش تذکر ۲۰۸
- ۵-۵-۳- روش موعظه ۲۰۹
- ۵-۵-۴- روش تشویق و تنبیه ۲۱۲
- ۵-۵-۵- روش عبرت از گذشتگان ۲۱۴
- ۵-۵-۶- روش بیان اثرجار از عمل کردهای منفی ۲۱۷
- ۵-۵-۷- روش پرهیز از خشونت ۲۲۰
- ۵-۵-۸- روش دوری از اغماض و چشم‌پوشی ۲۲۱
- استنتاج ۲۲۵
- توصیه‌ها ۲۲۷

۲۲۹	پیشنهاد پژوهشی
۲۳۱	فهرست منابع فارسی
۲۳۶	فهرست منابع عربی
۲۴۲	مقالات
۲۴۲	گردآوری ها
۲۴۳	نرم افزارها

www.ketab.ir

پیش نوشته

سلامت هر جامعه‌ای در گرو برپایی فریضه‌ی امر به معروف و نهی از منکر است. امر به معروف و نهی از منکر فریضه‌ای عمومی است و هر فردی از افراد جامعه در صورت مشاهده‌ی ترک واجب و یا انجام گناه، وظیفه دارد که امر و نهی کند و در این صورت است که می‌توان از انحراف‌ها جلوگیری کرد و عرصه را بر نیکی‌ها گشود. امر به معروف و نهی از منکر نهادینه کردن تعالیم و ارزش‌های اسلامی در همه‌ی ابعاد حیات بشر است که ثمرات بی‌شماری را به همراه دارد و در لباس صداقت، صبر، امانت‌داری، پاکدامنی، انفاق، مهربانی، ایثار و... جلوه می‌کند.

اما پیوسته عواملی به صورت آشکار و پنهان این فریضه‌ی عظیم را تهدید می‌کند، این عوامل به صورت آفت‌ها و آسیب‌ها، عوامل بازدارنده بر سر راه انجام این فریضه‌ی مهم می‌باشند و زمینه‌ی فرار از معروفات و گرایش به منکرات را فراهم می‌آورند. از نظر اسلام انسان‌ها فطرتاً زیادوست و گریزان از هر گونه زشتی هستند و این فرار از معروفات و گرایش به منکرات برخلاف فطرت و طبیعت خلقت بشری است. از این رو باید به کنکاش و بررسی علت‌ها و ریشه‌ها پرداخت که موجب این مصیبت هستند. اعتقاد به خداوند و تسلیم در برابر فرمان او، نشانه‌ی سلامت آدمی و گریز از فرمان خداوند به منزله‌ی بیماری است. اگر فردی را در صحت و سلامت ببینیم، آن را نشانه‌ی رعایت بهداشت می‌دانیم و اگر فردی را بیمار ببینیم، علت را از او پرسش می‌کنیم و درصدد مداوای او برمی‌آییم. پس حرکت برخلاف فطرت و سرشت آدمی، بیماری است که باید درصدد برطرف کردن آن برآمد. برطرف

کردن این بیماری حاصل نمی‌شود، مگر با کشف آفت‌های آن. از آنجایی که پذیرفتن معروفات و دوری از منکرات با جان و دل آدمی سروکار دارد، بحران ناشی از آسیب‌های آن نیز بسیار عمیق و گسترده است و می‌توان به بحران‌های روحی، فکری، جسمی، اجتماعی،... منجر شود و به بی‌هویتی انسان بینجامد. بدیهی است درمان این بحران‌ها هم نیاز به راه‌کارهای بسیار دقیق و حساب شده دارد و به کارگیری راه‌کارها در اجرای امر به معروف و نهی از منکر از آسیب‌های آن خواهد کاست و امر به معروف و نهی از منکر به صورت یک فرهنگ در جامعه نهادینه خواهد شد.